

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. lapkričio 28 d. Nr. 21RE3-187 (AG3-173/26-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Danutės Kulikauskienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Ramintos Ramanauskienės ir Svetlanos Sinkevičienės, sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjui R.O., atsakovės Šiaulių rajono savivaldybės administracijos atstovui R.J.,

Komisijos posėdyje išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo R.O. skundą atsakovei Šiaulių rajono savivaldybės administracijai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėjas R.O. (toliau – ir Pareiškėjas) 2024 m. spalio 23 d. pateikė Komisijai skundą „Peržiūrėti sprendimą dėl atliktų darbų ištyrimo“ (toliau – skundas), kuriuo prašo panaikinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos (toliau – Atsakovė arba Administracija) Žemės ūkio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. raštą Nr. SZZ-584(15.56E) „Dėl atliktų kelio darbo ištyrimo“ (toliau – Raštas).

Skunde nurodoma, kad Raštas parengtas kaip atsakymas į Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 30 d. prašymą dėl atliktų darbų ištyrimo.

Pareiškėjas akcentuoja, kad nors Rašte konstatuota, kad apžiūrėjus (duomenys neskelbtini) esantį Pareiškėjui nuosavybės teise priklausantį žemės sklypą (unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) toliau – sklypas) užmirkimo požymių nepastebėta, ši apžiūra buvo atlikta 2024 m. rugsėjo 20 d., t. y. tada, kai nebuvo kritulių.

Pareiškėjas nurodo nesutinkantis su apžiūros išvada ir Administracijos sprendimu, nes, jo nuomone, apžiūra buvo atlikta tik dalinai – vyriausiasis specialistas, kuris atliko apžiūrą ir parengė Raštą, padarė tik bendras sklypo nuotraukas, o drenažo šulinio būklė liko nepatikrinta. Nurodo, kad minėtas šulinys yra tarp Pareiškėjo sklypo ir kelio; atidarius šulinį galima matyti, kad jame yra vandens. Pareiškėjas teigia, kad drenažo sistema yra pažeista ir veikia netinkamai, kadangi vanduo šulinyje užsistovi.

Skunde Pareiškėjas nurodo, kad ir ankstesniuose savo prašymuose Administracijai buvo pateikęs duomenis, kad 2020 metais šalia Pareiškėjo sklypo kaimynas E.V. vykdė kelio statybos darbus. Po šių darbų, pasak Pareiškėjo, jo ariama ir tręšiama žemė buvo pakartotinai apsemiama.

Pareiškėjas pageidauja, kad Administracijos Raštas būtų peržiūrėtas, drenažo būklė būtų tinkamai įvertinta; taip pat, kad E.V. būtų įpareigotas sutvarkyti neveikiančią drenažo sistemą. Minėtas įpareigojimas, Pareiškėjo vertinimu, leistų jam savo sklypu naudotis pilnavertiškai.

Atsakovė atsiliepime nesutinka su Pareiškėjo skundu ir prašo atmesti jį kaip nepagrįstą.

Atsiliepime (b. l. 22-23) Atsakovė nurodo, kad Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 30 d. prašymu „Dėl atliktų darbų ištyrimo“ (toliau – Prašymas) kreipėsi į Administraciją. Pareiškėjas nurodė, kad jo

kaimynas 2020 m. šalia Pareiškėjo sklypo vykdė kelio darbus ir jų metu pažeidė valstybei nuosavybes teise priklausančius melioracinius įrenginius, sausinčius Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančią žemės sklypą, unikalus numeris (duomenys neskelbtini) toliau – sklypas), ko pasekoje, po ištisinių kritulių, Pareiškėjui nuosavybės teise priklausančiame Žemės sklype pradėjo telktis stovintis vanduo. Pareiškėjas Prašyme informavo, kad dėl šio klausimo į Atsakovę 2022 m. jau kreipėsi jo mama, kuri tuo metu buvo Žemės sklypo savininkė. 2023 metais, dėl buvusios sausros, situacija buvo geresnė. Pareiškėjas taip pat informavo, kad dabar, kaip ir 2022 metais, vėl telkiasi stovintis vanduo, dėl to Pareiškėjas netenka derliaus ir patiria finansinius nuostolius. Pareiškėjas nurodė, kad bandė bendrauti su kaimynu E.V., tačiau šis atsisako bendrauti ir atsiliepia necenzūriniais žodžiais, todėl Pareiškėjas prašo ištirti kelio darbų įtaką drenažo būklei.

Atsakovės teigimu, iš Pareiškėjo skundo matyti, jog Žemės sklypo apsėmimo problema egzistuoja nuo 2020 metų, t. y. nuo to laiko, kai E.V. vykdė kelio statybos darbus. Šie kelio darbai, pagal Atsakovės turimus duomenis, buvo vykdomi savavališkai, su Atsakove nederinant, neteikiant projekto. Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2019 m. gruodžio 17 d. sprendime Nr. T-389 „Dėl Šiaulių rajono savivaldybės vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašo patvirtinimo“ (2023 m. gruodžio 22 d. redakcija Nr. T-409) pateikiamas sąrašas visų vietinės reikšmės kelių (gatvių), kurias Atsakovė prižiūri, t. y. eksploatuoja, remontuoja ir t. t. Nurodo, kad Skirpstų gatvė, esanti (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), į minėtą sąrašą nepatenka, todėl yra neįtraukta į oficialią Atsakovės apskaitą, jos tvarkymo (įrengimo) darbų metu pažeisti valstybei nuosavybės teise priklausančios melioraciniai įrenginiai nesukelia Atsakovei jokių teisinių padarinių, o padariniai ir pareiga atstatyti tinkamą melioracinių įrenginių veiklą kyla asmeniui, savavališkais veiksmais pažeidusiam šių įrenginių veiklą.

Atsakovė vertina, kad jos specialistai tinkamai sureagavo į Pareiškėjo prašymą. Nurodo, kad specialistai nuvyko į Pareiškėjo Žemės sklypą ir įvertino buvusią situaciją, nustatė, kad patikros metu drenažo sistema veikė tinkamai, todėl, Atsakovės manymu, į Prašymą buvo atsakyta išsamiai, laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) 3 straipsnio 5 punkte numatyto išsamumo principo.

Apibendrinama teigia, kad į Pareiškėjo Prašymą buvo atsakyta tinkamai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytais reikalavimais ir nėra pagrindo skundžiamą Raštą naikinti.

Skundas tenkintinas iš dalies.

Šioje administracinėje byloje ginčas kilo dėl Šiaulių rajono savivaldybės administracijos (minėta, Atsakovė arba Administracija) Žemės ūkio skyriaus 2024 m. rugsėjo 24 d. rašto Nr. SZZ-584(15.56E) „Dėl atliktų kelio darbo ištyrimo“ (minėta, Raštas), kuriuo atsakyta į Pareiškėjo Prašymą, teisėtumo.

Iš byloje esančių rašytinių įrodymų nustatyta, kad Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 30 d. prašymu „Dėl atliktų kelio darbų ištyrimo“ (toliau – Prašymas, b. l. 3) kreipėsi į Administraciją, prašydamas ištirti šalia jo sklypo vykdytų kelio darbų įtaką drenažo būklei. Prašyme Pareiškėjas nurodė, kad jo sklypas buvo apsemtas ir dėl to nebuvo nukultas 500 kvadratinių metrų, jo pasėtų žirnių plotas.

Atsakovė, išnaginėjusi Pareiškėjo Prašymą, skundžiamame Rašte (b. l. 4) nurodė, kad 2024 m. rugsėjo 20 d. apžiūrėjo Pareiškėjui priklausančią sklypą ir užmirškymo požymių ten nenustatė. Rašte taip pat paaiškino, kad Administracija neprižiūri, neeksploatuoja ir neatlieka remonto darbų (duomenys neskelbtini), nes ši gatvė yra perspektyvinė.

Atsakovė pagal savo vykdomų funkcijų pobūdį yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) normos, kurios, be kita ko, garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (VAI 1 straipsnis). Šis įstatymas numato dvi kreipimosi į viešojo administravimo subjektus formas: prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus (VAI 2 straipsnio 10 dalis); skundas – asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą dėl pažeistos

asmens teisės ar teisėtų interesų, prašant juos apginti (VAĮ 2 straipsnio 12 dalis). Pagal VAĮ 11 straipsnio 1 dalį, asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (toliau – Taisyklės) 35 punkte nustatyta, jog prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Komisija, įvertinusi Pareiškėjo Prašymo Atsakovei turinį, sprendžia, jog jis laikytinas skundu pagal VAĮ 2 straipsnio 12 dalyje įtvirtintą sąvoką, nes Pareiškėjas savo skunde iš esmės akcentuoja savo teisių pažeidimą dėl to, kad jis dėl kaimyno veiksmų neteko galimybės naudotis savo sklypo dalimi pagal paskirtį, prašant apginti jo teises.

VAĮ 3 straipsnio 5 punkte yra įtvirtintas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Esminiai reikalavimai, taikytini administraciniam sprendimui, yra įtvirtinti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje. Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės (5 punktas) bei administracinio sprendimo motyvai (6 punktas).

Melioracijos statinių nuosavybės santykius, žemės savininkų ir kitų naudotojų teises ir pareigas, susijusias su melioracijos statinių statyba, naudojimu ir apsauga nustato Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymas (toliau – Melioracijos įstatymas). Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad melioracijos sistema – grupė melioracijos statinių, kurie yra susiję funkciniais ryšiais ir išsidėstę konkrečiame melioruotos žemės plote. Melioracijos įstatymo 2 straipsnio 5 dalis numato, kad melioracijos statiniai – tai yra melioracijai naudojami įvairūs statiniai (grioviai, slenkščiai, greitvietės, vandens pralaidos, drenažo rinktuvai ir sausintuvai, siurblynės, tvenkinių žemės užtvankos, pylimai, drėkinimo vamzdynai, šuliniai, vandens nuleistuvai ir kiti). Pagal Melioracijos įstatymo 3 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, žemės sklype esantys melioracijos statiniai yra žemės sklypo priklausiniai ir nuosavybės teise priklauso žemės sklypo savininkui, jeigu sutartis nenustato kitaip, išskyrus valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos ir hidrotechnikos statinius, nurodytus Melioracijos įstatymo 3 str. 2 d. Valstybei nuosavybės teise priklauso: sureguliuoti upeliai, grioviai, nuvedantys vandenį nuo daugiau kaip vieno žemės savininko ar kito naudotojo sklypo, juose esantys melioracijos statiniai, tvenkinių, kurie ribojasi su dviejų ir daugiau žemės savininkų ar kitų naudotojų žeme, hidrotechnikos statiniai, polderiai ir kitos melioracijos sistemos, jeigu jose mechaniškai keliamas vanduo, kanalizuoti grioviai ir drenažo rinktuvai, jeigu jų skersmuo yra 12,5 cm ir didesnis ir jeigu jie yra pastatyti už valstybės lėšas, nepaisant to, kas yra žemės sklypo, kuriame yra šie melioracijos statiniai, savininkas (Melioracijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalis). Melioracijos įstatymo 7 str. 3 d. nustatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius patikėjimo teise valdo ir naudoja savivaldybės. Be to, viena iš valstybės perduotos savivaldybėms funkcijų yra valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos ir hidrotechnikos statinių valdymas ir naudojimas patikėjimo teise (Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 27 punktas).

Melioracijos statinių techninės priežiūros reikalavimus, šių statinių techninės priežiūros dokumentų formas, jų pildymo ir saugojimo tvarką, kvalifikacinius reikalavimus melioracijos statinių techniniams prižiūrėtojams nustato Melioracijos techninis reglamentas MTR 1.12.01:2008 „Melioracijos statinių techninės priežiūros taisyklės“, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. 3D-218 (redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., toliau – Reglamentas). Reglamento 4 punkte numatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuoja savivaldybių administracijų, melioracijos specialistai, atsakingi už valstybinių (perduotų savivaldybėms) funkcijų melioracijos srityje vykdymą. Pagal Reglamento 10.1. papunktyje pateiktą melioracijos statinių sąvoką, drenažo rinktuvai ir sausintuvai yra melioracijos statiniai.

Reglamente taip pat numatyta, kad valstybei nuosavybės teise priklausančių melioracijos statinių techninę priežiūrą organizuojantis savivaldybės administracijos melioracijos specialistas – melioracijos statinių techninis priežiūrėtojas (toliau – techninis priežiūrėtojas) atlieka melioracijos statinių nuolatines, sezonines ir neeilines apžiūras (11.1. papunktis) bei organizuoja periodinę melioracijos statinių techninės būklės vertinimą, pastebėtų melioracijos statinių defektų ir deformacijų šalinimą, remonto ir rekonstravimo darbus (11.2. papunktis).

Apžiūrų metu atliekamas techninės būklės įvertinimas vizualiai, matuojant ir tiriant instrumentais (Reglamento 12 punktas); neeilinės apžiūros atliekamos po durpynų gaisrų, liūčių ir potvynių, gavus melioruotos žemės naudotojų pranešimus apie melioracijos statinių gedimus (Reglamento 15 punktas).

Reglamento VIII skyriuje „Drenažo sistemų statinių techninės priežiūros reikalavimai“ detalai reglamentuota drenažo sistemų techninės priežiūros tvarka, nurodyti drenažo sistemų požeminio sausinimo tinklo gedimų požymiai (55 punktas).

Pareiškėjas Administracijos Raštą iš esmės ginčija tuo pagrindu, jog Pareiškėjo Prašymas nebuvo tinkamai išnagrinėtas, o apžiūra, po kurios parengtas skundžiamas Raštas, nebuvo pilnavertė, nes jos metu tik buvo padarytos bendros sklypo nuotraukos, o drenažo šulinio būklė liko nepatikrinta. Iš skundžiamo Rašto matyti, kad Administracijos atstovai apžiūrėjo tik Pareiškėjo sklypą, nors Pareiškėjas prašė įvertinti drenažo būklę. Rašte nurodoma, kad „apžiūros metu užmirškimo požymių nepastebėta“, tačiau neatsakyta į prašymą ištirti Pareiškėjo minimų kelio statybos darbų įtaką drenažo būklei bei nenurodytas Administracijos Raštu įforminto sprendimo teisinis pagrindas.

Atsiliepime bei posėdžio metu Atsakovės atstovas pripažino, kad melioracijos statiniai, esantys greta Pareiškėjo sklypo, nuosavybės teise priklauso valstybei. Vadinas, atsižvelgiant į aptartas Melioracijos bei Savivaldos įstatymų nuostatas, šiuos statinius Atsakovė valdo bei naudoja patikėjimo teise ir turi pareigą juos prižiūrėti Reglamente nustatyta tvarka. Komisijos vertinimu, Rašte bei atsiliepime pateikta informacija apie Skirpstų gatvės, esančios (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini), greta Pareiškėjo sklypo, teisinį statusą, nepanaikina jai Reglamente numatytų pareigų, nors Rašte ir atsiliepime Atsakovė teigia priešingai.

Nei Rašte, nei su atsiliepimu Atsakovė nepateikė duomenų, kad nagrinėdama Pareiškėjo Prašymą būtų atlikusi visus Reglamento 12 punkte numatytus techninės būklės įvertinimo veiksmus, t. y. sklypas buvo apžiūrėtas tik vizualiai, tačiau melioracijos statinių, kuriuos Prašyme nurodė Pareiškėjas, Atsakovė nematavo ir netyrė instrumentais numatyta tvarka. Esant šioms aplinkybėms, nėra pagrindo sutikti su Atsakovės teiginiais, kad „į Pareiškėjo prašymą sureaguota išsamiai“ ir „atsakyta tinkamai, laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytų“ reikalavimų.

Komisija, atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, ginčo klausimą reglamentuojančius teisės aktus, daro išvadą, kad ginčijamas Raštas nemotyvuotas, jame nenurodytos visos sprendimo priėmimui įtakos turėjusios aplinkybės, priimto sprendimo teisinis pagrindas, o tai reiškia, kad Raštas priimtas pažeidžiant VAĮ 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, jame nėra pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 bei 6 punktus privalomų turinio elementų. Esant šioms neatitiktims, konstatuotina, kad Pareiškėjo Prašymą Atsakovė išnagrinėjo nusižengdama VAĮ reikalavimams bei gero administravimo principui, kurio laikytis visus viešojo administravimo subjektus įpareigoja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostatos, todėl Raštas naikintinas, o Atsakovė įpareigotina iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo Prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėjas skunde Komisijai formuluoja ir reikalavimą, kad jo kaimynas „būtų įpareigotas sutvarkyti neveikiančią drenažo sistemą“. Pažymėtina, kad Prašyme, teiktame Administracijai, tokio reikalavimo nebuvo, taigi, toks skundo reikalavimas yra nepagrįstas, o Komisijai pagal ĮAGNTĮ 5 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą kompetenciją nesuteikti įgaliojimai priimti administracinių sprendimų, kuriuos pagal kompetenciją priima Administracija, todėl šis skundo reikalavimas netenkintinas.

Komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi,

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo R.O. skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Šiaulių rajono savivaldybės administracijos 2024 m. rugsėjo 24 d. raštą Nr. SZZ-584(15.56E) „Dėl atliktų kelio darbo ištyrimo“ ir įpareigoti Šiaulių rajono savivaldybės administraciją išnagrinėti Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 13 d. pateiktą prašymą ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skundą dalyje dėl reikalavimo įpareigoti E.V. sutvarkyti neveikiančią drenažo sistemą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Danutė Kulikauskienė

Komisijos narės

Raminta Ramanauskienė

Svetlana Sinkevičienė